

Ada Deprez, *Bibliografie van de Vlaamse Tijdschriften in de negentiende eeuw*, 32. *Waeren Belg 1840-1841. Belgisch Chronykje 1841-1846. Den Tael- en Letterminnenden Protestant 1842. Den Vaederlandslievenden Belg 1844-1845*, Gent, Cultureel Documentatiecentrum, 1998, 71 p.

Ada Deprez, *Bibliografie van de Vlaamse Tijdschriften in de negentiende eeuw*, 33. *Nederduitsch Overzigt, geschied- en Letterkundig Tijdschrift 1853-1855. Waerheid en Licht, 1857-1860*, Gent, Cultureel Documentatiecentrum, 1998, 53 p.

Ada Deprez en Erik De Gusseme, *Bibliografie van de Vlaamse Tijdschriften in de negentiende eeuw*, 34. *Belgische Illustratie 1868-1884*, Gent, Cultureel documentatiecentrum, 1998, 407 p.

Ada Deprez en Nadia Vanrenterghem, *Bibliografie van de Vlaamse Tijdschriften in de negentiende eeuw*, 35a en 35b, *Nieuwe Belgische Illustratie 1884-1909*, Gent, Cultureel Documentatiecentrum, 1998, 667 p.

Sinds vijftien jaar publiceert prof. Deprez deze reeks werkinstrumenten, waarin elke aflevering van een tijdschrift wordt ontleed, met een opsomming van auteurs en titels, plus de inhoud en het genre van iedere bijdrage; registers van auteurs en trefwoorden ontsluiten het corpus.

In nr. 32 worden vier periodieken uit de zogenaamde Spellingoorlog onderzocht. – Op 6 september 1839 verscheen in de *Moniteur* een uitspraak van de commissie die was aangesteld door minister van Binnenlandse Zaken B. De Theux, om te oordelen over “*de geschilpunten ten aanzien der spelling en woordverbuiging der Nederduitse Taal*” zodat men tot een eenvormige schrijfwijze zou komen in heel België. Jan Frans Willems domineerde die commissie met de hulp van zijn vriend Jan David, en hij had de regels doen aanvaarden die hij al in 1824 had voorgesteld. Ze hielden een belangrijke toenadering in tot de schrijfwijze van M. Siegenbeek die in Nederland overheersend was, maar bewaarden toch enkele eigen Belgische kenmerken. Onze waardigheid eiste immers dat ook de tegenpartij toegevingen zou doen. (Een kwart eeuw later zou de eenheid gevestigd worden op basis van het stelsel van de Nederlandse filologen M. De Vries en L. Te Winkel, die inderdaad enkele toegevingen gedaan hadden aan een nieuwe Belgische spellingcommissie). Vele aanhangers van de volkstaal verweten in 1839 en de daarop volgende jaren aan de commissie dat ze de nationale traditie en dus het Belgisch karakter van de

taal had opgeofferd aan verhollandsing. Maar kanunnik David had zich tevoren verzekerd van de steun van het aartsbisdom Mechelen dat toen ook de provincie Antwerpen omvatte. Zo werd van officiële en van kerkelijke Belgische zijde voorkomen dat er een uiteengroeien van twee talen zou gebeuren onder de leuze '*de taal is gans het volk*'. Na het uiteenvallen van Tsjechoslovakije benadrukt Slovakije wel dat het een afzonderlijke taal heeft, los van het Tsjechisch.

De tijdschriften die in dit deel 32 behandeld worden, tonen hoe hevig destijds in Vlaanderen het verzet was tegen een eenheidstaal met Nederland "*Alle de zedeleraars verklaren eenpariglijk dat het lezen der romans gevaarlijk, verderfelijk is. De geneesheren zullen in dit gevoelen delen. (Men raadplege hier de geleerde docteur Descuret, in zijn voortreffelijke werken La Médecine des Passions, en Théorie morale du goût).*" Zo stond er in de inleiding van het *Nederduitsch overzicht*, een flamingantisch maandblaadje dat begin 1855 de vinger Gods herkende in het afbranden van de schouwburg van Brussel.

Wie wil zien hoe de katholieke zuil vervlaamste met kwezels en al, leze nr. 33. Van 1867 tot 1968 verscheen in 's-Hertogenbosch het weekblad *Katholieke Illustratie*. Van 1868 tot 1883 publiceerde uitgever Van Dieren in Antwerpen een *Belgische Illustratie*. Zondagslectuur voor alle standen, die gravures en etsen overnam uit Den Bosch terwijl geschreven bijdragen over en weer werden geruild door beide bladen. Hoofdredacteur was August Snieders, zijn belangrijkste medewerkers waren zijn broer Renier en Lodewijk Mathot. De *Nieuwe Belgische Illustratie* (vanaf 1884) had tot 1891, onder de hoofdredactie van Julius Van der Voort, nog een eigen Vlaams karakter. Daarna werd ze meer en meer een doublure van het Nederlandse blad.

LODE WILS

GRAAF DE GRUNNELAAN 14, B-3001 HEVERLEE